

1888-03-06

SENDER

Rasmus Christiansen

RECIPIENT

Emil Hannover

FACTS

Document type:

Letter

Language:

Dansk

Date explanation:

Datering i brev

Sender's location:

København

Archive:

De Hirschsprungske Samling

TRANSCRIPTION

Kjøbenhavn d: 6te Marts 1888.

Kjære Hannover!

Jeg vèd ikke, hvordan det er, hvor De nu opholder Dem, men herhjemme har vi en ubehøvlet Vinter med Snestorm, saa man næsten ikke kan færdes paa Gaden. Vedlagt følger et Par Fotografier efter mine 2 Billeder paa den nu aabnede Foraarsudstilling.¹ De kan da nogenlunde danne Dem et Begreb om, hvordan min "Fortabte Søn" bærer sig ad, skjønt jeg ganske vist haaber at Billedet er bedre end det ser ud til paa Fotografiet. Slott-Møller betroede mig rigtignok i Dag under fire Øjne at det hvad Indholdet angaar var ... et mislykket Billede, selv om det ogsaa er nogenlunde ordentlig malet. Jeg vil ikke haabe, han har Ret, da han netop nu selv maler paa et demokratisk Tendensbillede, som bringer ham til at fordre noget i mit, som jeg slet ikke har tilsigtet. Det eneste der gjør mig betænkelig er at alle mine idiotiske Bekjendtskaber roser min "Søn", hvilket ikke er gode Tegn. Det mest graverende er at Philip Weilbach forleden standsede mig oppe paa Udstillingen for at komplimentere mig i samme Anledning. Det gjorde mig næsten uhyggelig. Mens jeg taler om Møller, saa lad mig sige at det er et udmærket Billede han for Ti-

[2]

den arbejder paa. Det var kedeligt at han ikke fik det frem til første Ophængning. Det forestiller simpelthen et Værelse fuldt af forskellige Udgaver af fattige og forkuede Samfundselementer. En Dør midt i Billedet aabnes for de forventningsfulde Blikke og ind træder Døden, de fattiges Læge, som han (Møller) kalder det.² Kan han bare klare denne sidste Figur, saa

bliver det fortræffeligt. Figurerne ere malede med en Djærvhed og Kraft som minder om — ja jeg skal ikke trætte Dem med hvad det minder om — kort sagt det er virkelig godt. Respekt for Møller. Kortsynede Folk griner nu herhjemme af hans Extravagancer, men Piben vil nok faa en anden Lyd. Ægte Møllersk er det naar han tænker paa at hæfte en Blikbøsse paa Rammen for at samle ind til de fattige, ligesom Snemanden ved Nikolaj Taarn.³ Frøken Rambusch har anvendt 14 Dage paa at skrabe sin Prometheus bort, efter 4 Maaneders Anstrængelse. Derpaa har hun malet et mindre Portraitstudie af G. Brandes og de sidste 8 Dage har hun ligget til sengs efter at have maattet bukke under for et hidsigt Nerveanfald, grundet paa Overanstrengelse. Det var slet ikke pænt, hvad De hviskede om ikke Deres sidste Breve.⁴ Det var kjedeligt

[3]

Fru Hannover ikke hørte det, saa var det sikkert ikke kommen videre. Men det var naturligtvis ikke saa ondt ment.

Det er ellers en rigtig hyggelig og fornøjelig lille Foraarsudstilling i Aar. Der er ikke mange Billeder, mærkværdig faa endogsaa, men det overvejende Antal ere gode, og man er fri for de mange Rækker helt op til Loftet, hvilket gjør at man meget bedre kan oversee Samlingen. Gamle Kyhn har næsten overtruffet sit store Aftenbillede fra i Fjor i et henrivende lille fladt Kystlandskab. Det er dejligt i ypperlig Forstand. Fortræffelige Portraiter af Jul. Paulsen og endelig Hammershøj — Twistens Æble. Jeg kan kun give Dem mine egne Anskuelser om hans Job,⁵ hvilke De maa tage paa med lidt Forsigtighed, da Ham-

mershøj og jeg jo ere hinanden diametralt modsatte. Overfor Hoben forsvarer jeg Billedet saa godt jeg formaar, men det er sygeligt, saa sygt saa sygt — og maniere-ret[sic] synes jeg. Men jeg synes alligevel det er interressant.[sic] Det interresserer mig endogsaa overordentligt — men det er med samme Interesse som jeg kan tænke mig at en Læge interreserer sig for et interresant Sygdomstilfælde. Jeg kan ikke

[4]

undlade at beklage de skønne spildte Kræfter. Tænk to Aar! og kun dette. Naar det saa endda var en Krise som nødvendigvis maatte slaa ud paa den Maade for at skride frem til Helbredelse; men det ved man ikke noget om. bliver han saadan ved, aner jeg ikke hvor det ender. Bare han nu var bleven saa led ved al den Sygeluft, saa han for Alvor slog Vinduerne op paa vid Gab for ikke at kvæles. Bare et Menneske med Avtoritet vilde tage ham under Behandling. Holsøe har et overordentlig fint og stemningsfuldt Interieur, den samme Stue som han allerede en Gang har malet men meget bedre uden Akvariums-luft. Derimod har Kornerup bedrøvet alle sine Venner med et forskrækkeligt stygt og raat Billede, som han har sendt hjem fra Dresden. Det er det bekjendte Motiv med den fængslede Fader som dier sin Datters Bryst. Det er dygtigt, men modbydeligt. Jeg kan ikke dele Deres Frygt for den franske Udstilling. Jeg tror kun den vil gjøre Gavn. Den bliver ikke saa ensidig endda, naar alle de forskjellige Afskygninger i den franske Kunst bliver repræsenteret.

Mange Hilsener til Dem og Deres
Frue fra Rohde og Deres hengivne
R. Christiansen.
[i venstre margen:]
Fra Rohde faar De vist Brev siden.

¹ Christiansen udstillede følgende to malerier: Kat. nr. 64, Feltartilleri i galop. Motiv fra Bakkerne ved Aarhus; kat. nr. 65, Den fortabte Søn hos Svinene.

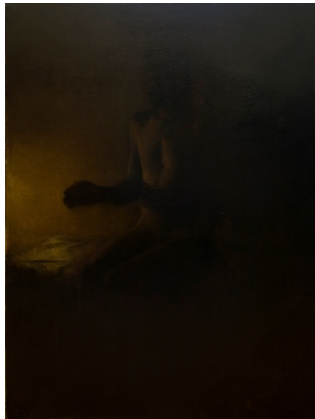
² Maleriet, Harald Slott-Møller arbejder på, er "Fattigfolk. I dødens venteværelse", 1888, 131 x 184.5 cm., olie på lærred, Statens Museum for Kunst.

³ Denne reference er ikke pt. klarlagt.

⁴ Christiansen irettesætter her Hannover for hans humoristiske udlægning af Agnes Rambuschs arbejde med Prometheus-billedet og portrættet af Georg Brandes. Se brev af 14. februar 1888 fra Hannover til Christiansen og Rohde.

⁵ Vilhelm Hammershøis "Job", gav, som E. Skram spæde i sin anmeldelsen af Forårsudstillingen i Politiken, 2. marts 1888, anledning til stor polemik: "Om denne Job vil Hovedinteressen samle sig; det vil blive angrebet og forsvaret med Lidenskab. Det er det eneste vovede Billede på Udstillingen."

OMTALTE VÆRKER

Kjøbenhavn d: 6te Marts 1888.

Kjære Hannover!

Jeg ved ikke hvordan det er, hvor De
nu opholder Dem, men forhjæmmen har
vi en ubehøvlet Vinter med Sneestorm,
saa man næsten ikke kan færdes paa
gaden. Vedlagt følger et Par Fotografier efter
mine 2 Billeder paa den nu aabnede
Foraarssudstilling. De kan da nogenlunde
danne Dem et Begreb om, hvordan min
"fortabte Lais" haver sig ad, kjønt jeg ganske
vist haaber, at Billedet er bedre end det ser
ud til. ^{paa fotografiet} Klatt-Molles betraede mig rigtig nok
i Dag under fire Øjne at det hvad Indhold
det angaar var et mislykket Billede, selv
om det ogsaa er nogenlunde ordentlig ma-
let. Jeg vil ikke haabe, han har Ret, da han
netop nu selv maler paa et demokratisk
Fendensbillede, som bringer ham til at
fordre noget i mit, som jeg slet ikke har
tilsigtet. Det eneste der gjør mig betænkelig
er at alle mine idiotiske Bekjendtskaber
roser min "Lais", hvilket ikke er gode Tegn.
Det mest graverende er at Philip Weilbach
forleden staaede mig oppe paa Udstillingen
for at komplimentere mig i samme
tilledning. Det gjorde mig næsten ubegribelig.
Allens jeg taler om Molles, saa lad mig sige
at det er et udmærket Billede han for sig

den arbejder paa. Det var fedeligt at han
ikke fik det frem til første Ophængning.
Det forestiller og rimpelt hen et Værelse fuldt
af forskjellige Udgaver af fattige og forkue-
de Samfundselementer. En var midt i
Billedet aabnes for de forventningsfulde
Blikke og ind træder Væden, de fattiges
Lage, som han (Møller) kaldes det. Han
kan bare klare denne sidste Figur, saa
bliver det fortreffeligt. Figurerne ere
malede med en Djærvhed og Kraft
som minder om — ja, jeg skal ikke trætte
dem med hvad det minder om — kort
sagt det er virkelig godt. Respekt for Møller.
Kortnyrede Folk grines nu herhjemme
af hans Extravagancer, men Piben vil nok
faa en anden Lyd. Ogte Møllersk er
det naar han tænker paa at hæfte en
Blikboise paa Rammens for at samle
ind til de fattige, ligesom Iemanden
ved Nikolaj Taarn. Frørens Rambuoch
har anvendt 14 Dage paa at skrabe sin
Prometheus bort, efter 4 Maanedes Anstræn-
gelse. Derpaa har hun malet et mindre
Portraitstudie af G. Brandes og de sidste
8 Dage har hun ligget til sengs efter at
have maattet være under for et lideligt
Nerveanfald, grundet paa Overanstrengelse.
Det var slet ikke pant, hvad De hørte
om i ~~XXX~~ Deres sidste Brev. Det var fedeligt

Fra Hannover ikke hørte det, saa var det
sikkert ikke kommen videre. Men det var na-
turligvis ikke saa ondt ment.

Det er ellers en rigtig hyggelig og fornuftig
slig lille Foraarsudstilling i Aar. Der er ikke
mange Billeder, mærkkelig faa endogsaa,
men det overvejende Antal ere gode, og
man er fri for de mange Rækkertelt
op til Loftet, hvilket gjør at man meget
bedre kan overse Samlingen. Gamle
Kjøn har næsten overtruffet sit store
Aftenbillede fra i Fjor i et herrivende
lille fladt Kystlandskab. Det er dejligt i
ypperlig Forstand. Fortreffelige Portrætter
af Jul. Paulsen og endelig Hammershøj-
Tristens Oble. Jeg kan kun give Dem mine
egne Bemærkninger om hans Job, hvilke De maa
tage paa med lidt Forsigtighed, da Ham-
mershøj og jeg jo ere hinanden diametralt
modsatte. Overfor Høben forsvares jeg
Billedet saa godt jeg fornaar, men det er
syggeligt, saa sygt saa sygt - og man ser
det synes jeg. Men jeg synes alligevel
det er interessant. Det interesserer mig
endogsaa overordentligt - men det er med
samme Interesse som jeg kan tænke
mig at en Løse interesserer sig for et
interessant Sygdomstilfælde. Jeg kan ikke

fra Rohde naar de wit Breen riden.

undlade at beklage de skjønne spildte
Krefter. Vær to Aar! og kun dette. Naar
det saa endda var en Krise som nødven-
digvis maatte slaa ind paa den Maade
for at skride frem til Helbredelse; men
det ved man ikke noget om. bliver han
saadan ved, aner jeg ikke hvor det ender.
Bare han nu var bleven saa led ved al den
Sygelsuft, saa han for Alvor slog Vindene
som op paa vid Gab for ikke at kvalde.
Bare et Menneske med Autoritet vilde
tage ham under Behandling.

Kolsøe har et overordentlig fint og
stemningfuldt Interieur, den samme
Stue som han allerede en Gang har malet
men meget bedre uden Akvariums-
luft. Derimod har Kornings bedrø-
vet alle sine Venner med et forsværre-
ligt stygt og raat Billede, som han
har sendt hjem fra Dresden. Det er
det berømte Motiv med den fanglede
Fader som dier sin Datters Bryst.
Det er dygtigt, men modbydeligt.

Jeg kan ikke dele Dets Frygt for den
franske Udstilling. Jeg tror kun den
vil gjøre Gavn. Den bliver ikke saa en-
sidig endda, naar alle de forskjellige
Afrygminger i den franske Kunst bliver
repræsenteret.

Alange Hilsener til Dem og Deres
Søne fra Rohde og Deres hengivne
R. Christiansen.